

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ В ОПОДАТКУВАННІ: МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЗВІТНИХ ДАНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Н. М. Бразілій, к. е. н., доцент, Черкаський державний технологічний університет,
e-mail: liza1278@ukr.net, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1058-712X>,*

*Ю. М. Крот, к. е. н., доцент, Черкаський державний технологічний університет,
e-mail: yulichca@ukr.net, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1946-8116>,*

*Я. П. Пастернак, к. е. н., доцент, Черкаський державний технологічний університет,
e-mail: 2mee@ukr.net, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6100-2742>*

Методологія дослідження. У дослідженні застосовано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів. Діалектичний підхід використано для виявлення закономірностей цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні. Системний підхід дозволив розглянути облік, звітність, оподаткування та цифрові технології як єдину взаємопов'язану інформаційну систему. Методи аналізу і синтезу використано для оцінювання стану цифровізації та узагальнення наукових підходів. Порівняльний метод застосовано для зіставлення традиційних і цифрових моделей обліку. Метод моделювання став основою розробки концептуальної моделі цифрової трансформації. Індукція та дедукція забезпечили формування узагальнень і практичних рекомендацій.

Результати. Встановлено, що цифрова трансформація змінює організаційні та методичні засади обліку і звітності, забезпечуючи формування даних у режимі реального часу. Виявлено ключові проблеми: недостатню інтеграцію з державними платформами, відсутність уніфікованих підходів до формування звітності, ризики інформаційної безпеки та низький рівень цифрових компетентностей. Запропоновано модель цифрової трансформації, що включає інформаційний, процесний, інтеграційний, звітний, контрольний, аналітичний і забезпечувальний блоки. Доведено, що її впровадження підвищує якість і достовірність звітних даних, автоматизує податкову взаємодію та посилює аналітичний потенціал підприємств.

Новизна. Удосконалено підхід до трактування цифрової трансформації як інтегрованої системи безперервного формування та використання обліково-звітної інформації. Розвинено методичні засади формування звітних даних на основі автоматизації, інтегрованості та достовірності. Запропоновано концептуальну модель, що забезпечує узгодженість облікових і звітних показників та інтеграцію з цифровими платформами податкового адміністрування. Подальшого розвитку набули підходи до автоматизованого контролю та валідації даних.

Практична значущість. Результати дослідження можуть бути використані для вдосконалення системи обліку та звітності в умовах цифровізації. Запропоновані підходи підвищують оперативність, достовірність і прозорість звітних даних, зменшують ризики помилок і дублювання інформації та забезпечують ефективну інтеграцію з електронними податковими сервісами. Їх впровадження дозволяє оптимізувати обліково-звітні процеси, підвищити ефективність управлінських рішень і адаптувати підприємства до вимог цифрової економіки.

Ключові слова: цифрова трансформація, бухгалтерський облік, звітність, оподаткування, цифровізація, податкове адміністрування, електронна звітність, автоматизація обліку, інформаційні системи, цифрова економіка.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку економічних систем характеризується глибинною цифровою трансформацією бізнес-процесів, що охоплює всі функціональні підсистеми підприємства, зокрема облік і звітність у сфері оподаткування.

Стрімке впровадження цифрових технологій, автоматизованих інформаційних систем, електронного документообігу та платформ електронного адміністрування податків обумовлює необхідність переосмислення традиційних підходів до формування звітних даних підприємств. Актуальність дослідження зумовлена тим, що цифровізація виступає не лише технологічним інструментом, а комп-лексним фактором трансформації фіскального середовища, що змінює механізми обробки, передачі та контролю інформації у сфері оподаткування. У таких умовах система обліку та звітності трансформується від статичного відображення господарських операцій до динамічної інформаційної платформи, інтегрованої з державними електронними сервісами.

Зростання ролі цифрових інструментів обумовлює підвищення вимог до якості, оперативності та прозорості звітних даних. Це пов'язано з необхідністю забезпечення ефективного податкового адміністрування, зниження рівня тінізації економіки та підвищення довіри до фінансової інформації. Як зазначається у сучасних дослідженнях, цифрові технології сприяють підвищенню прозорості податкових даних та ефективності функціонування податкових систем.

Водночас цифрова трансформація обліку і звітності супроводжується низкою проблемних аспектів, серед яких: недостатня адаптованість методичних підходів до нових форматів обробки даних; фрагментарність інтеграції облікових систем підприємств із державними електронними платформами; ризики кібербезпеки та захисту інформації; зростання вимог до професійних компетентностей фахівців у сфері обліку та оподаткування. Крім того, традиційні методики формування звітності часто не враховують можливостей автоматизації, аналітики великих даних та використання цифрових інструментів, що знижує ефективність управлінських рішень. Водночас впровадження цифрових

технологій дозволяє суттєво скоротити кількість помилок, підвищити точність облікових даних і оперативність формування звітності.

Особливої актуальності ця проблематика набуває в умовах євроінтеграційних процесів та гармонізації національної системи обліку і звітності з міжнародними стандартами, що передбачає впровадження сучасних цифрових рішень, стандартизованих форматів звітності та інтегрованих інформаційних систем. Водночас діджиталізація обліково-звітних процесів розглядається як ключовий напрям підвищення конкурентоспроможності підприємств і забезпечення їх адаптивності до змін зовнішнього середовища.

Додатково слід зазначити, що цифровізація сприяє автоматизації збору та обробки звітної інформації, моніторингу операцій у режимі реального часу та мінімізації впливу людського фактора, що є критично важливим в умовах зростання обсягів інформації та ускладнення податкових процедур. Таким чином, необхідність наукового осмислення процесів цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні, а також розробки методичних засад формування звітних даних підприємств в умовах цифрової економіки, визначає високу актуальність обраної теми дослідження, її теоретичну значущість і практичну цінність.

Попри активне впровадження цифрових технологій у діяльність підприємств та розвиток електронного адміністрування податків, процес цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні супроводжується низкою невирішених теоретико-методичних і практичних проблем, що знижують ефективність формування звітних даних і ускладнюють адаптацію суб'єктів господарювання до нових умов функціонування.

Ключовою проблемою є невідповідність існуючих методичних підходів до формування звітності сучасним цифровим реаліям. Традиційні принципи організації облікових процедур орієнтовані на періодичне узагальнення інформації, тоді як цифрове середовище передбачає її безперервну обробку, автоматизацію та інтеграцію з держав-

ними інформаційними системами. Це зумовлює потребу у трансформації методичних засад формування звітних показників із урахуванням можливостей цифрових платформ. Суттєвою є також проблема фрагментарності інтеграції облікових систем підприємств із електронними сервісами адміністрування податків. Наявні ін-формаційні рішення часто не забезпечують повної синхронізації даних, що призводить до дублювання інформації, виникнення розбіжностей між обліковими та звітними показниками і підвищення ризиків помилок. Окремого значення набуває проблема забезпечення якості, достовірності та своєчасності звітних даних в умовах автоматизованого їх формування. Хоча цифровізація зменшує вплив людського фактора, вона водночас підвищує залежність від коректності алгоритмів, налаштувань програмного забезпечення та якості первинних даних, що формуються в інформаційних системах.

Важливим аспектом є відсутність єдиного методичного підходу до використання цифрових інструментів у процесі формування звітності в оподаткуванні. Підприємства застосовують різні програмні рішення та облікові політики, що ускладнює стандартизацію звітних процесів і знижує порівнянність даних. Проблемним залишається також питання кібербезпеки та захисту обліково-звітної інформації. Перехід до електронного формату обробки та передачі даних підвищує ризики несанкціонованого доступу, втрати або спотворення інформації, що може мати значні фінансові та репутаційні наслідки для підприємств.

Не менш важливою є проблема недостатнього рівня цифрових компетентностей фахівців у сфері обліку та звітності в оподаткуванні. Використання сучасних цифрових інструментів потребує не лише знань у сфері обліку, а й розуміння інформаційних технологій, аналітики даних та принципів функціонування електронних платформ. Крім того, спостерігається розрив між темпами розвитку цифрових технологій і нормативно-правовим забезпеченням обліку та звітності в оподаткуванні. Законодавча база часто не встигає адаптуватися до нових цифрових практик, що створює правову невизначеність і ускладнює практичне застосування інноваційних рішень. Додатково слід відзначити

обмеженість використання аналітичного потенціалу цифрових даних. Незважаючи на накопичення значних обсягів інформації, підприємства не повною мірою використовують можливості аналітики для підвищення якості управлінських рішень і оптимізації процесів формування звітності.

Таким чином, сукупність зазначених проблем свідчить про необхідність комплексного наукового дослідження цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні, спрямованого на розробку сучасних методичних засад формування звітних даних підприємств, які відповідатимуть вимогам цифрової економіки та забезпечуватимуть підвищення ефективності обліково-звітних процесів.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. У сучасній науковій літературі питання цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні розглядаються як один із ключових напрямів розвитку економічних систем в умовах становлення цифрової економіки. Зокрема, у працях S. An (2023), Н. Лагодієнко та І. Якушко (2021) цифровізація визначається як системний фактор модернізації фінансово-економічних процесів, що сприяє автоматизації обробки інформації, інтеграції даних та підвищенню прозорості фінансової звітності. Водночас дослідження українських науковців, зокрема Н. Пономарьової, Г. Лоскоріх, Е. Шебештьєн (2025), О. Будько та М. Бонда-ренка (2025), В. Миколєнка та О. Михальської (2025), акцентують увагу на прикладних аспектах цифровізації, серед яких особливе місце посідають автоматизація облікових процесів, впровадження електронної звітності та інтеграція облікових систем підприємств із цифровими платформами адміністрування податків. У працях В. Шкромиди та ін. (2024), В. Ченаша та ін. (2024) підкреслюється трансформація облікових систем у напрямі їх перетворення на комплексні інформаційно-аналітичні платформи, що забезпечують формування звітних даних у режимі реального часу.

Окремі дослідження (У. Пелєх, 2025; О. Лемішовська, В. Ходоровський, 2022) розкривають значення інформаційних технологій, зокрема хмарних рішень, у розвитку обліково-звітних процесів, тоді як праці А. Цюцяка та ін. (2023), К. Багрій, О. Гудими, Е.

Шебештень (2025) висвітлюють системні аспекти цифровізації оподаткування та її вплив на трансформацію облікової інформації. Разом з тим, незважаючи на значний науковий доробок, питання формування звітних даних підприємств у цифровому середовищі залишаються недостатньо розробленими, що обумовлює наявність низки невирішених проблем.

Зокрема, відсутні комплексні методичні засади формування звітних даних в умовах цифровізації, спостерігається недостатня узгодженість між обліковими та звітними показниками в умовах автоматизованої обробки інформації, зберігається фрагментарність інтеграції облікових систем підприємств із державними цифровими платформами, а також недостатньо враховується вплив цифрових технологій на якість, достовірність і своєчасність звітності. Окрім цього, актуалізується проблема мінімізації ризиків цифровізації, зокрема технічних, інформаційних та алгоритмічних.

Формулювання мети статті. У зв'язку з цим метою дослідження є обґрунтування теоретико-методичних засад цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні та розробка підходів до формування звітних даних підприємств в умовах цифрового середовища. Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення таких завдань: дослідити теоретичні основи цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні; проаналізувати сучасний стан цифровізації обліково-звітних процесів підприємств; виявити основні проблеми формування звітних даних в умовах цифровізації; узагальнити вплив цифрових технологій на якість та достовірність звітності; розробити методичні підходи до формування звітних даних у цифровому середовищі; обґрунтувати напрями вдосконалення обліково-звітних процесів у сфері оподаткування.

Об'єктом дослідження є процеси обліку та формування звітності підприємств у сфері оподаткування в умовах цифрової трансформації, тоді як предметом виступають теоретико-методичні та організаційні засади формування звітних даних підприємств у системі обліку та звітності в оподаткуванні в умовах цифровізації.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в удосконаленні теоретичних підходів до трактування цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні як інтегрованої інформаційної системи, що функціонує на основі цифрових платформ; розвитку методичних засад формування звітних даних підприємств із урахуванням автоматизації, інтеграції та використання сучасних інформаційних технологій; подальшому розвитку підходів до забезпечення якості та достовірності звітності в умовах цифровізації; а також обґрунтуванні напрямів удосконалення обліково-звітних процесів у сфері оподаткування з урахуванням викликів цифрової економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні наукові дослідження засвідчують, що цифрова трансформація обліку та звітності в оподаткуванні є міждисциплінарним явищем, яке поєднує технологічні, методичні та інституційні аспекти. Аналіз наукових праць дозволяє систематизувати підходи дослідників за кількома ключовими напрямками.

У роботі S. An (2023) цифрова трансформація розглядається як системний фактор перебудови фінансового сектору, що охоплює автоматизацію процесів, використання великих даних (Big Data), штучного інтелекту та блокчейн-технологій. Автор наголошує, що цифровізація змінює саму природу фінансової інформації – від статичної до динамічної, що генерується в режимі реального часу. Це безпосередньо впливає на підходи до формування звітності, яка повинна відповідати критеріям оперативності, інтегрованості та аналітичності.

Подібної позиції дотримуються Н. Лагодієнко та І. Якушко (2021), які підкреслюють, що цифрова трансформація економіки змінює архітектуру податкових систем, сприяючи переходу до електронного адміністрування, автоматичного контролю та мінімізації людського втручання. Водночас у дослідженні О. Бурашнікової (2023) акцентовано увагу на міжнародному досвіді цифровізації податкової сфери, де ключовими тенденціями є впровадження електронної звітності, цифрових платформ взаємодії платників і держави, а також використання аналітичних

інструментів для контролю податкових ризиків.

Узагальнюючи, зазначені дослідження формують концептуальну основу цифрової трансформації, однак вони мають переважно макроекономічний характер і недостатньо деталізують методичні аспекти формування звітних даних на рівні підприємства.

У роботі В. Шкромиди та ін. (2024) цифровізація визначається як ключовий фактор трансформації системи обліку і звітності, що проявляється у: автоматизації облікових процесів, переході до електронного документообігу, інтеграції облікових систем із зовнішніми інформаційними ресурсами.

Дослідники підкреслюють, що це призводить до зміни ролі бухгалтера – від виконавця до аналітика.

В. Ченаш, А. Абрамов, Е. Шебештень (2024) доповнюють цей підхід, наголошуючи на еволюції бухгалтерських систем в Україні, які поступово трансформуються у комплексні інформаційно-аналітичні платформи.

У дослідженні Л. Безкоровайної (2025) розглянуто вплив цифровізації на формування показників фінансової звітності. Автор зазначає, що цифрові технології підвищують точність і швидкість формування показників, але водночас створюють залежність від якості інформаційних систем.

Отже, у цих працях акцент зроблено на трансформації облікової функції, проте питання узгодження облікових даних із вимогами звітності в оподаткуванні залишаються розкритими частково.

Найбільш релевантними до теми є праці українських дослідників, які безпосередньо аналізують облік і звітність у сфері оподаткування.

Так, у дослідженні Н. Пономарьової, Г. Лоскоріх, Е. Шебештень (2025) розглянуто інноваційні підходи до організації облікових процесів в умовах цифровізації. Автори акцентують на: використанні автоматизованих систем обліку, інтеграції облікових даних із податковими платформами, переході до електронної звітності. Водночас вони відзначають відсутність єдиного методичного підходу до формування звітних даних. О. Бурдюк та М. Бондаренко (2025) досліджують цифровізацію обліку, звітності та податкових розрахунків на підприємстві. Вони доводять,

що автоматизація сприяє: скороченню трудомісткості процесів, зменшенню помилок, підвищенню оперативності формування звітності. Проте автори також вказують на проблеми адаптації програмного забезпечення до змін законодавства.

У роботі В. Миколенка та О. Михальської (2025) детально розглянуто автоматизацію податкових розрахунків, де підкреслюється роль спеціалізованих програмних продуктів у формуванні звітних показників. Разом з тим, наголошується на ризиках некоректної інтерпретації даних через помилки алгоритмів. Загалом ці дослідження формують прикладний базис, однак не забезпечують цілісної методології формування звітних даних у цифровому середовищі. У праці О. Лемішовської та В. Ходоровського (2022) розкрито роль ІТ-технологій у розвитку облікової методології. Автори підкреслюють, що інформаційні системи стають основою облікових процесів, змінюючи їх структуру та логіку. У. Пелех (2025) досліджує використання хмарних технологій у обліку та оподаткуванні, визначаючи їх ключові переваги: доступність даних у режимі реального часу, масштабованість, зниження витрат на інфраструктуру. Водночас автор звертає увагу на ризики безпеки та залежності від постачальників послуг. Дані дослідження акцентують технологічний аспект, але не деталізують механізми трансформації методики формування звітності. У роботах А. Цюцяка та ін. (2023) і К. Багрій, О. Гудими, Е. Шебештень (2025) цифровізація розглядається як фактор системної трансформації податкової системи та обліку. Автори підкреслюють: перехід до електронного адміністрування, підвищення прозорості, автоматизацію контролю. Разом з тим, вони відзначають наявність інституційних та методичних бар'єрів, що стримують ефективність цифровізації.

Проведений аналіз дозволяє зробити такі узагальнення: більшість досліджень підтверджують визначальну роль цифровізації у трансформації обліку та звітності в оподаткуванні; науковці детально розкривають технологічні та організаційні аспекти цифровізації, значна увага приділяється автоматизації, електронному адмініструванню та інтеграції інформаційних систем. Водночас виявлено суттєві наукові прогалини: відсутність

комп-лексної методики формування звітних даних у цифровому середовищі; недостатнє дослід-ження узгодження облікових і звітних показників в умовах автоматизації; обмежене ви-світлення впливу цифровізації на якість і достовірність звітності; фрагментарність під-ходів до інте-грації облікових систем із дер-жавними платформами; недостатня увага до ризиків цифровізації (алгоритмічні помилки, кіберзагрози). Проведений аналіз наукових

дослід-жень дозволяє систематизувати під-ходи вчених до розуміння цифрової трансфо-рмації обліку та звітності в оподаткуванні за ключовими напрямками, а також узагальнити їхні результати з позицій виявлення сильних сторін і наукових прогалин. З метою більш чіткого структурування отриманих висновків та підвищення аналітичної наочності доці-льно представити узагальнення наукових підходів у вигляді таблиці.

Таблиця 1

Систематизація наукових підходів
до цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні

№	Напрямок дослід-ження	Автори	Ключові положення	Обмеження / наукові прогалини
1	Цифрова транс-формація як гло-бальний драйвер змін	S. An (2023); Н. Лаго-дієнко, І. Якушко (2021); О. Бурашні-кова (2023)	Цифровізація як системний фак-тор трансформації фінансових і податкових систем; автоматиза-ція, Big Data, AI, електронне ад-міністрування; перехід до звітно-сті в реальному часі	Макрорівень дослі-дження; відсутність де-талізації методики фор-мування звітних даних підприємств
2	Трансформація обліку та звітно-сті під впливом цифрових техно-логій	В. Шкроміда та ін. (2024); В. Ченаш та ін. (2024); Л. Безко-ровайна (2025)	Автоматизація облікових проце-сів, електронний документообіг, інте-грація систем; трансформа-ція ролі бухгалтера; підвищення точності звітності	Часткове висвітлення узгодження облікових і звітних показників у сфері оподаткування
3	Цифровізація об-ліку та звітності в оподаткуванні (прикладний ас-пект)	Н. Пономарьова та ін. (2025); О. Будько, М. Бондаренко (2025); В. Миколенко, О. Михальська (2025)	Автоматизація обліку, елект-ронна звітність, інтеграція з пода-тковими платформами; зниження помилок і трудомісткості; роль програмних продуктів	Відсутність єдиного ме-тодичного підходу; ри-зики алгоритмічних по-милок; проблеми адап-тації ПЗ
4	Інформаційні те-хнології та ін-фраструктура об-ліку	О. Лемішовська, В. Ходоровський (2022); У. Пелех (2025)	Використання ІТ та хмарних тех-нологій; доступність даних у ре-альному часі; масштабованість і ефективність	Недостатня деталізація впливу на методику фор-мування звітності; ри-зики безпеки
5	Системна транс-формація обліку та оподатку-вання	А. Цюцяк та ін. (2023); К. Багрий та ін. (2025)	Перехід до електронного адмініс-трування; підвищення прозоро-сті; автоматизація контролю	Наявність інституцій-них та методичних бар'єрів; відсутність комплексних рішень
6	Узагальнені нау-кові прогалини	Узагальнення автора	Визначення ключових проблем цифровізації обліку та звітності	Відсутність цілісної ме-тодики; недостатня ін-теграція систем; ризики цифровізації; проблема якості даних

Джерело: Узагальнено авторами самостійно

Як видно з табл. 1, наукові підходи до дослідження цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні можна умовно поділити на п'ять основних напрямів: концепту-ально-макроекономічний, функціона-льно-обліковий, прикладний, технологічний та систем-но-інституційний. Перший напрям формує загальне теоретичне підґрунтя циф-

ровізації, проте характеризується недостат-ньою деталізацією методичних аспектів на рівні під-приємства.

Другий напрям акцентує увагу на транс-формації облікових процесів і зміні ролі об-лікових працівників, однак не повною мірою враховує специфіку формування звітності в оподаткуванні. Третій напрям є найбільш на-ближеним до практики, оскільки розкриває особливості автоматизації та цифровізації

обліково-звітних процесів, проте не забезпечує цілісного методичного підходу. Четвертий напрям зосереджується на технологічному забезпеченні, зокрема використанні інформаційних і хмарних технологій, однак не деталізує їх вплив на методику формування звітних показників. П'ятий напрям розглядає цифровізацію як фактор системної трансформації, проте виявляє наявність інституційних обмежень.

Узагальнення результатів досліджень дозволяє зробити висновок про наявність суттєвих наукових прогалин, серед яких ключовими є відсутність комплексної методики формування звітних даних у цифровому середовищі, недостатній рівень узгодженості облікових і звітних показників, фрагментарність інтеграції інформаційних систем, а також недо-оцінка ризиків цифровізації. Виявлені недоліки обумовлюють необхідність подальших досліджень, спрямованих на розробку цілісних теоретико-методичних засад цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні.

Таким чином, наявні наукові дослідження формують вагоме теоретико-прикладне підґрунтя для розуміння процесів цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні. Проте вони мають переважно фрагментарний характер і не забезпечують цілісного методичного підходу до формування звітних даних підприємств у цифровому середовищі, що обумовлює необхідність подальших наукових розробок у цьому напрямі.

З огляду на результати проведеного аналізу наукових досліджень, можна констатувати, що сучасні підходи до цифровізації обліку та звітності в оподаткуванні мають переважно фрагментарний характер і зосереджені або на технологічних аспектах автоматизації, або на загальносистемних змінах у податковому адмініструванні. Водночас відсутність комплексного теоретико-методичного підходу до організації формування звітних даних підприємств у цифровому середовищі зумовлює необхідність розробки цілісної моделі, яка б інтегрувала всі ключові елементи обліково-звітного процесу в оподаткуванні.

Слід підкреслити, що цифрова трансформація в даному контексті не обмежується

впровадженням окремих інформаційних технологій чи програмних продуктів. Йдеться про глибинну трансформацію логіки функціонування облікових систем, що передбачає зміну підходів до формування, обробки, узагальнення та використання інформації у сфері оподаткування. У таких умовах традиційна модель обліку, яка базується на періодичному узагальненні даних та їх подальшій трансформації у звітні показники, втрачає свою ефективність, поступаючись місцем інтегрованим цифровим системам, що функціонують у режимі реального часу.

Особливої актуальності набуває проблема узгодження облікових і звітних даних, яка в умовах цифровізації трансформується з процедурного завдання у методичну проблему. Наявні підходи не забезпечують належного рівня синхронізації інформації між обліковими системами підприємств і цифровими платформами оподаткування, що призводить до виникнення розбіжностей, підвищення ризиків помилок і зниження довіри до звітності. Крім того, цифрове середовище актуалізує питання якості первинних даних, оскільки саме вони стають основою автоматизованого формування звітних показників.

Не менш важливим є й те, що в умовах цифрової економіки облік і звітність у оподаткуванні перестають виконувати виключно функцію фіксації та передачі інформації, трансформуючись у багатофункціональну інформаційно-аналітичну систему. Така система повинна забезпечувати не лише коректність і своєчасність формування звітних даних, але й їх подальше використання для аналізу, прогнозування та прийняття управлінських рішень. Це, у свою чергу, вимагає інтеграції обліково-звітних процесів із сучасними цифровими технологіями, включаючи аналітику даних, автоматизовані системи контролю та інструменти бізнес-аналітики.

Разом з тим, цифрова трансформація супроводжується появою нових викликів, серед яких особливе місце займають ризики інформаційної безпеки, залежність від програмного забезпечення, а також необхідність підвищення рівня цифрових компетентностей фахівців. Відсутність системного підходу до вирішення зазначених проблем стримує ефективність впровадження цифрових

рішень та обмежує потенціал їх використання у сфері обліку та звітності в оподаткуванні.

У зв'язку з цим виникає об'єктивна потреба у формуванні науково обґрунтованої моделі цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні, яка б враховувала взаємозв'язок між методичними, технологічними та організаційними аспектами, забезпечувала цілісність обліково-звітнього процесу та відповідала вимогам цифрової економіки. Така модель повинна базуватися на принципах інтегрованості, автоматизації, достовірності, прозорості та аналітичної спрямованості інформації.

Отже, запропонування моделі цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні є логічним продовженням проведеного теоретичного аналізу та спрямоване на подолання виявлених наукових прогалин, забезпечення узгодженості облікових і звітних даних, а також підвищення ефективності функціонування підприємств у цифровому середовищі.

Логічним продовженням сформованих теоретико-методичних положень є побудова цілісної моделі цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні, яка забезпечує системну інтеграцію всіх етапів формування звітних даних підприємства в умовах цифрового середовища.

Запропонована модель базується на принципах інтегрованості, автоматизації, безперервності, достовірності та аналітичної спрямованості інформації і передбачає трансформацію обліково-звітнього процесу як єдиного інформаційного циклу – від моменту виникнення первинних даних до їх використання у процесі управління та взаємодії з системою оподаткування.

Моделю цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні структурно складається з взаємопов'язаних функціональних блоків, кожен з яких виконує визначену роль у забезпеченні формування якісних звітних даних.

Початковим елементом моделі виступає інформаційно-вхідний блок, який забезпечує формування первинних даних у цифровому форматі. Його функціонування ґрунтується на використанні електронного документообігу, автоматизованого збору інформації

та уніфікації форматів даних. Важливою характеристикою цього блоку є мінімізація ручного введення інформації та забезпечення її структурованості для подальшої обробки.

Наступним елементом є обліково-процесний блок, який передбачає автоматизовану обробку первинної інформації в межах інтегрованих облікових систем. У цьому блоці здійснюється відображення господарських операцій, формування облікових регістрів та синхронізація даних із вимогами оподаткування. Його ключовою характеристикою є реалізація принципу єдиного інформаційного потоку, що забезпечує узгодженість облікових і звітних показників.

Центральне місце у моделі займає інтеграційний блок, який забезпечує взаємодію облікових систем підприємства з цифровими платформами адміністрування податків. У межах цього блоку здійснюється автоматизований обмін даними, синхронізація форматів звітності та отримання зворотного зв'язку від контролюючих органів. Основною характеристикою є забезпечення безперервності інформаційних потоків та мінімізація розбіжностей між внутрішніми і зовнішніми даними.

Подальшим елементом виступає звітно-формувальний блок, який забезпечує автоматичне формування звітних даних на основі облікової інформації. У цьому блоці реалізуються алгоритми трансформації облікових показників у показники звітності, а також застосовуються механізми автоматизованої перевірки їх коректності. Його ключовою особливістю є усунення необхідності ручного складання звітності.

Важливим складником моделі є контрольно-аналітичний блок, який забезпечує перевірку достовірності та якості сформованих даних. Він передбачає використання автоматизованих процедур контролю, систем валідації, а також ризик-орієнтованих підходів до аналізу операцій. Характерною рисою цього блоку є перехід до превентивного контролю, що дозволяє своєчасно виявляти та усувати помилки.

Завершальним функціональним елементом моделі є аналітично-прогностичний блок, який забезпечує використання сформованих звітних даних для аналізу, прогнозування та прийняття управлінських рішень. У

межах цього блоку застосовуються сучасні інструменти аналітики даних, що дозволяють оцінювати податкове навантаження, моделювати фінансові результати та підвищувати ефективність діяльності підприємства.

Особливе місце у структурі моделі займає забезпечувальний блок, який має наскрізний характер і охоплює всі етапи цифрової трансформації. Він включає кадрове забезпечення, технічну інфраструктуру, нормативно-правову базу та механізми інформаційної безпеки. Саме цей блок визначає можливість ефективного функціонування всієї системи в умовах цифровізації.

Характеризуючи запропоновану модель, слід зазначити, що вона має такі ключові ознаки: системність, яка забезпечує взаємозв'язок усіх елементів обліково-звітнього процесу; інтегрованість, що проявляється у поєднанні облікових систем із зовнішніми цифровими платформами; автоматизованість, яка мінімізує вплив людського фак-

тора; адаптивність до змін нормативного середовища; орієнтація на забезпечення достовірності та якості звітних даних; а також аналітична спрямованість, що перетворює облік і звітність у інструмент управління.

Таким чином, запропонована модель цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні забезпечує цілісне бачення організації обліково-звітних процесів у цифровому середовищі та створює методичну основу для підвищення ефективності формування звітних даних підприємств.

З метою підвищення наочності та системності сприйняття запропонованої моделі цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні доцільно деталізувати її структурні елементи, функціональне призначення та очікувані результати у табличній формі. Такий підхід дозволяє чітко відобразити взаємозв'язок між окремими блоками моделі, їх інструментальним наповненням та впливом на якість формування звітних даних (табл. 2).

Таблиця 2

Характеристика моделі цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні

Блок моделі	Зміст та функції	Інструменти реалізації	Результат
Інформаційно-вхідний	Формування первинних даних у цифровому форматі, електронний документообіг, уніфікація даних	E-document flow, e-invoice, API	Структуровані, достовірні первинні дані
Обліково-процесний	Автоматизоване відображення операцій, формування регістрів, узгодження з оподаткуванням	ERP-системи, бухгалтерські програми	Узгоджені облікові дані
Інтеграційний	Обмін даними з платформами оподаткування, синхронізація інформації	API-інтеграція, електронні кабінети	Відсутність дублювання, мінімізація розбіжностей
Звітно-формувальний	Автоматичне формування звітності, трансформація даних	Алгоритми обробки, валідаційні модулі	Своєчасна та коректна звітність
Контрольно-аналітичний	Контроль якості, виявлення помилок, ризик-орієнтований аналіз	Системи контролю, audit tools	Підвищення достовірності даних
Аналітично-прогностичний	Аналіз, прогнозування, підтримка рішень	BI-системи, data analytics	Оптимізація податкових рішень
Забезпечувальний	Кадрове, технічне, нормативне та безпекове забезпечення	ІТ-інфраструктура, кіберзахист	Стабільність функціонування системи

Джерело: Узагальнено авторами самостійно

Для більш глибокого розуміння логіки функціонування моделі та взаємозв'язків між її складовими доцільно представити її у вигляді схематичного зображення. Візуалізація дозволяє відобразити послідовність трансформації інформаційних потоків та інтеграцію всіх елементів у єдину цифрову систему (рис. 1).

Як видно з табл. 2 та рис. 1, запропонована модель має чітко структурований характер і відображає логічну послідовність цифрової трансформації обліково-звітних процесів. Вона демонструє перехід від формування первинної інформації до її аналітичного використання, забезпечуючи при цьому інтег-

рацію всіх етапів у єдину цифрову екосистему. Такий підхід дозволяє не лише підвищити ефективність формування звітних да-

них, але й забезпечити їх якість, достовірність і відповідність вимогам сучасного цифрового середовища.

Рис. 1. Модель цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні
Джерело: Узагальнено авторами самостійно

Ефект від застосування запропонованої моделі цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні доцільно розглядати як комплексний результат синергетичної взаємодії її структурних елементів, що проявляється на методичному, організаційному, інформаційному та управлінському рівнях функціонування підприємства. Такий підхід дозволяє не лише оптимізувати окремі обліково-звітні процедури, а й трансформувати саму парадигму формування та використання звітних даних у сфері оподаткування.

Передусім, на методичному рівні впровадження моделі забезпечує формування якісно нової логіки побудови обліково-звітного процесу, що ґрунтується на принципі інтегрованості облікових і звітних даних. Завдяки переходу до єдиного інформаційного потоку досягається усунення розриву між етапами накопичення, обробки та узагальнення інформації, що традиційно супроводжувався дублюванням даних і необхідністю

їх транс-формації при складанні звітності. У результаті підвищується узгодженість показників, знижується рівень методичних помилок та забезпечується відповідність звітних даних вимогам нормативного середовища.

На інформаційному рівні ефект проявляється у підвищенні якості, достовірності та оперативності формування даних. Автоматизація облікових процесів і впровадження цифрових інструментів обробки інформації дозволяють мінімізувати вплив людського фактора, що є однією з ключових причин виникнення помилок. Крім того, використання механізмів валідації та автоматизованого контролю сприяє своєчасному виявленню невідповідностей і забезпечує формування звітності у режимі, наближеному до реального часу. Це, у свою чергу, підвищує рівень довіри до звітної інформації з боку як внутрішніх, так і зовнішніх користувачів.

На організаційному рівні впровадження моделі обумовлює трансформацію

функцію-нальної ролі облікового персоналу. Зменшення частки рутинних операцій, пов'язаних із ручною обробкою даних, дозволяє зосередити увагу фахівців на аналітичній діяльності, контролі та інтерпретації інформації. Це сприяє підвищенню ефективності використання трудових ресурсів, розвитку цифрових компетентностей та формуванню нової якості управління обліковими процесами.

Важливим результатом є також підвищення ефективності взаємодії підприємства з цифровими платформами адміністрування податків. Інтеграція облікових систем із зовнішніми інформаційними ресурсами забезпечує автоматизований обмін даними, скорочує часові витрати на подання звітності та зменшує ризики виникнення розбіжностей. Це створює передумови для підвищення прозорості діяльності підприємства та зниження рівня регуляторного навантаження.

З позиції управління підприємством особливого значення набуває аналітичний ефект застосування моделі. Завдяки використанню сучасних інструментів обробки даних формується можливість оперативного аналізу показників, оцінки податкового навантаження, прогнозування фінансових результатів і моделювання управлінських рішень. Таким чином, облік і звітність у оподаткуванні трансформуються з інструменту фіксації інформації у повноцінну основу для стратегічного управління.

Водночас слід відзначити і ризик-менеджмент ефект, який полягає у зниженні ймовірності виникнення помилок, пов'язаних із некоректною обробкою даних, а також у мінімізації ризиків невідповідності звітності вимогам законодавства. Використання автоматизованих контрольних процедур і систем моніторингу дозволяє своєчасно виявляти потенційні відхилення та запобігати їх негативним наслідкам.

Практичне застосування запропонованої моделі може бути реалізоване на рівні підприємств різних галузей економіки шляхом поетапного впровадження її структурних елементів. На початковому етапі доцільним є аудит існуючої обліково-звітної системи та визначення рівня її цифрової зрілості. Наступним кроком виступає впровадження інтегрованих інформаційних систем,

що забезпечують автоматизацію облікових процесів і формування єдиного інформаційного середовища. Паралельно необхідно забезпечити інтеграцію з цифровими сервісами у сфері оподаткування та адаптацію облікової політики підприємства до умов цифровізації.

Подальший етап передбачає впровадження механізмів автоматизованого контролю та аналітичних інструментів, що дозволяють підвищити якість звітних даних і забезпечити їх ефективне використання. Важливою умовою успішної реалізації моделі є також розвиток кадрового потенціалу, зокрема підвищення рівня цифрових компетентностей працівників.

Отже, запропонована модель має високий прикладний потенціал і може бути використана як методична основа для вдосконалення обліково-звітних процесів підприємств в умовах цифрової економіки. Її впровадження сприятиме підвищенню ефективності формування звітних даних, забезпеченню їх достовірності та своєчасності, а також створенню передумов для більш обґрунтованого прийняття управлінських рішень у сфері оподаткування.

Висновки. Узагальнюючи результати проведеного дослідження, слід зазначити, що цифрова трансформація обліку та звітності в оподаткуванні виступає об'єктивною та невідворотною складовою розвитку сучасних економічних систем, яка суттєво змінює підходи до формування, обробки та використання обліково-звітної інформації. Проведений аналіз наукових праць дозволив встановити, що, незважаючи на значну увагу до питань цифровізації, існуючі дослідження переважно зосереджені на технологічних або загальносистемних аспектах, тоді як методичні засади формування звітних даних підприємств у цифровому середовищі залишаються недостатньо розробленими.

Виявлено, що сучасні трансформаційні процеси зумовлюють перехід від традиційної моделі обліку, орієнтованої на періодичне узагальнення інформації, до інтегрованої цифрової системи, яка забезпечує безперервне формування звітних даних у режимі реального часу. У таких умовах ключового значення набувають питання узгодженості облікових і звітних показників, забезпечення

якості первинної інформації, а також інтеграції облікових систем підприємств із цифровими плат-формами адміністрування податків.

У межах дослідження обґрунтовано доцільність застосування системного підходу до цифрової трансформації обліку та звітності в оподаткуванні, що передбачає поєднання методичних, технологічних, організаційних та аналітичних аспектів. На цій основі запропоновано концептуальну модель цифрової трансформації, яка охоплює всі етапи формування звітних даних – від первинної інформації до її аналітичного використання – та забезпечує їх інтеграцію в єдине інформаційне середовище.

Розроблена модель дозволяє усунути розрив між обліком і звітністю, мінімізувати дублювання інформації, підвищити достовірність і своєчасність звітних даних, а також створити передумови для автоматизованого контролю та аналізу. Важливою її характеристикою є орієнтація на превентивний контроль і використання сучасних аналітичних інструментів, що забезпечує підвищення ефективності управління підприємством у сфері оподаткування.

Доведено, що практичне впровадження моделі сприяє підвищенню прозорості обліково-звітних процесів, зниженню рівня помилок і ризиків, оптимізації взаємодії з цифровими сервісами адміністрування податків, а також трансформації ролі облікового персоналу в напрямі посилення аналітичної складової його діяльності. Разом з тим встановлено, що ефективність реалізації цифрової трансформації значною мірою залежить від рівня розвитку інформаційної інфраструктури, нормативного забезпечення та цифрових компетентностей працівників.

Таким чином, результати дослідження підтверджують, що цифрова трансформація обліку та звітності в оподаткуванні є комплексним процесом, який потребує системного наукового обґрунтування та практичної реалізації. Запропонована модель формує методичну основу для вдосконалення обліково-звітних процесів підприємств у цифровому середовищі та може бути використана як інструмент підвищення ефективності їх функціонування в умовах цифрової економіки.

Перспективи подальших досліджень доцільно пов'язати з розробкою прикладних механізмів реалізації моделі, оцінкою ефективності її впровадження та адаптацією до специфіки окремих галузей економіки.

Література

1. An S. The Impact of Digital Transformation on the Financial Services Industry: A Comprehensive Review. *Advances in Economics, Management and Political Sciences*. 2023. Vol. 30, № 1. Pp. 36-41. DOI: <https://doi.org/10.54254/2754-1169/30/20231417>.
2. Пономарьова Н. А., Лоскоріх Г. Л., Шебештень Е. Г. Аналіз інноваційних підходів до податкового обліку в умовах цифровізації економіки. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2025. № 44. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14894511>.
3. Цюцяк А.Л., Цюцяк І.Л., Цюцяк В.І. Цифровізація податкової системи: сучасний стан, проблеми та перспективи. *Галицький економічний вісник*. 2023. Т. 83. № 4. С. 48-55. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/42658>.
4. Будько О., Бондаренко М. Цифровізація обліку, звітності та податкових розрахунків на підприємстві. *Грааль науки*. 2025. № 58. С. 364-369. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.14.11.2025.042>.
5. Безкоровайна Л. Вплив цифровізації економіки на формування та використання показників фінансової звітності підприємств // *Управління змінами та інновації*. 2025. № 13. С. 32-37. DOI: <https://doi.org/10.32782/CMI/2025-13-5>.
6. Миколенко В., Михальська О. Автоматизація податкових розрахунків у бухгалтерському обліку: інструменти та перспективи. *Universum*. 2025. № 18. С. 6-13. URL: <https://archive.liga.science/index.php/universum/article/view/1676>.
7. Ченаш В.С., Абрамов А.П., Шебештень Е.Г. Розвиток бухгалтерських систем в Україні під впливом цифрових технологій. *Актуальні питання економічних наук*. 2024. № 3-4. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14011609>.
8. Пелех У. Аналіз проблем та перспектив використання хмарних технологій у бухгалтерському обліку та оподаткуванні. *Економіка та суспільство*. 2025. № 75. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-97>.
9. Багрій К.Л., Гудима О.В., Шебештень Е.Г. Трансформація системи обліку та оподаткування в Україні в умовах цифровізації економіки. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 10. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15249162>.
10. Бурашнікова О. Міжнародний досвід цифровізації в податковій сфері. *Humanities Studies*. 2023. № 14 (91). С. 148-157. DOI: <https://doi.org/10.32782/hst-2023-14-91-17>.

11. Лемішовська О., Ходоровський В. IT-технології в розвитку облікової методології. *Економіка та суспільство*. 2022. № 36. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-36-16>.

12. Лагодієнко Н., Якушко І. Розвиток системи оподаткування в умовах цифрової трансформації національної економіки. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2021. Т. 5. № 40. С. 378-388. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v5i40.245164>.

13. Шкроміда В.В., Шкроміда Н.Я., Гнатюк Т.М. Трансформація системи обліку і звітності в умовах цифровізації бізнесу. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2024. Вип. 20. Т. 2. С. 370-379. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.2.20.370-379>.

References

1. An, S. (2023). The Impact of Digital Transformation on the Financial Services Industry: A Comprehensive Review. *Advances in Economics, Management and Political Sciences*, 30(1), 36-41. <https://doi.org/10.54254/2754-1169/30/20231417>

2. Ponomarova, N.A., Loskorikh, H.L., & Shebeshten, E.H. (2025). Analiz innovatsiinykh pidkhodiv do podatkovoho obliku v umovakh tsyfrovizatsii ekonomiky Naukovy zapysky Lvivskoho universytetu biznesu ta prava, (44). <https://doi.org/10.5281/zenodo.14894511>

3. Tsiutsiak, A.L., Tsiutsiak, I.L., & Tsiutsiak, V.I. (2023). Tsyfrovizatsiia podatkovoi systemy: suchasnyi stan, problemy ta perspektyvy. *Halytskyi Ekonomichnyi Visnyk*, 83(4), 48-55. <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/42658>

4. Budko, O., & Bondarenko, M. (2025). Tsyfrovizatsiia obliku, zvitnosti ta podatkovykh rozrakhunkiv na pidpriemstvi. *Hraal Nauky*, (58), 364-369. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.14.11.2025.042>

5. Bezkorovaina, L. (2025). Vplyv tsyfrovizatsii ekonomiky na formuvannya ta vykorystannya pokaznykiv finansovoi zvitnosti pidpriemstv. *Upravlinnia Zminamy*

ta Innovatsii, (13), 32-37. <https://doi.org/10.32782/CMI/2025-13-5>

6. Mykolenko, V., & Mykhalska, O. (2025). Avtomatyzatsiia podatkovykh rozrakhunkiv u bukhhalterskomu obliku: instrumenty ta perspektyvy. *Universum*, (18), 6-13. <https://archive.liga.science/index.php/universum/article/view/1676>

7. Chenash, V.S., Abramov, A.P., & Shebeshten, E.H. (2024). Rozvytok bukhhalterskykh system v Ukraini pid vplyvom tsyfrovyykh tekhnolohii. *Aktualni Pytannia Ekonomichnykh Nauk*, (3-4). <https://doi.org/10.5281/zenodo.14011609>

8. Pelekh, U. (2025). Analiz problem ta perspektyv vykorystannya khmarnykh tekhnolohii u bukhhalterskomu obliku ta opodatkuvanni. *Ekonomika ta Suspilstvo*, (75). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-97>

9. Bahrii, K.L., Hudyma, O.V., & Shebeshten, E.H. (2025). Transformatsiia systemy obliku ta opodatkuvannya v Ukraini v umovakh tsyfrovizatsii ekonomiky. *Aktualni Pytannia Ekonomichnykh Nauk*, (10). <https://doi.org/10.5281/zenodo.15249162>

10. Burashnikova, O. (2023). Mizhnarodnyi dosvid tsyfrovizatsii v podatkovii sferi. *Humanities Studies*, 14(91), 148-157. <https://doi.org/10.32782/hst-2023-14-91-17>

11. Lemishovska, O., & Khodorovskiy, V. (2022). IT-tekhnolohii v rozvytku oblikovoi metodolohii. *Ekonomika ta Suspilstvo*, (36). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-36-16>

12. Lahodiienko, N., & Yakushko, I. (2021). Rozvytok systemy opodatkuvannya v umovakh tsyfrovoy transformatsii natsionalnoi ekonomiky. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 5(40), 378-388. <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v5i40.245164>

13. Shkromyda, V.V., Shkromyda, N.Ya., & Hnatiuk, T.M. (2024). Transformatsiia systemy obliku i zvitnosti v umovakh tsyfrovizatsii biznesu. *Aktualni Problemy Rozvytku Ekonomiky Rehionu*, 20(2), 370-379. <https://doi.org/10.15330/apred.2.20.370-379>

DIGITAL TRANSFORMATION OF ACCOUNTING AND REPORTING IN TAXATION: METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF ENTERPRISE'S REPORTING DATA FORMATION

N. M. Braziliy, Ph. D (Econ.), Associate Professor, Cherkasy State Technological University,
Yu. M. Krot, Ph. D (Econ.), Associate Professor, Cherkasy State Technological University,
Ya. P. Pasternak, Ph. D (Econ.), Associate Professor, Cherkasy State Technological University

Methods. The study employs a set of general scientific and specialized research methods. The dialectical approach is used to identify patterns of digital transformation in accounting and tax reporting. The systems approach allows considering accounting, reporting, taxation, and digital technologies as a single interconnected information system. Methods of analysis and synthesis are applied to assess the state of digitalization and to generalize scientific approaches. The comparative method is used to contrast traditional and digital accounting models. The modeling method serves as the basis for developing a conceptual model of digital transformation. Induction and deduction ensure the formulation of generalizations and practical recommendations.

Results. It has been established that digital transformation changes the organizational and methodological foundations of accounting and tax reporting, enabling real-time data generation. Key problems have been identified, including insufficient integration with state platforms, lack of unified reporting approaches, information security risks, and a low level of digital competencies. A digital transformation model has been proposed, comprising information, process, integration, reporting, control, analytical, and support blocks. It has been proven that its implementation improves the quality and reliability of reporting data, automates tax interactions, and enhances the analytical capacity of enterprises.

Novelty. The approach to interpreting digital transformation has been improved as an integrated system of continuous generation and use of accounting and reporting information. Methodological principles for the formation of reporting data have been further developed based on automation, integration, and data reliability. A conceptual model has been proposed ensuring the alignment of accounting and reporting indicators and integration with digital tax administration platforms. Approaches to automated data control and validation have been further advanced.

Practical value. The research results can be used to improve accounting and reporting systems in the context of digitalization. The proposed approaches increase the timeliness, reliability, and transparency of reporting data, reduce the risk of errors and data duplication, and ensure effective integration with electronic tax services. Their implementation helps optimize accounting and reporting processes, improve managerial decision-making efficiency, and adapt enterprises to the requirements of the digital economy.

Keywords: digital transformation, accounting, reporting, taxation, digitalization, tax administration, electronic reporting, accounting automation, information systems, digital economy.

Стаття надійшла до редакції 09.05.26 р.

Прийнята до публікації 22.05.26 р.

Дата публікації 30.06.26 р.